

Un cartell electoral amb la imatge del candidat de l'SPD, Frank-Walter Steinmeier, es manté visible en un carrer de Berlín, l'endemà de les eleccions del 27 de setembre.

Mal temps per al socialisme

Al'inici de l'actual mil·lenni la socialdemocràcia europea vivia el moment de màxima esplendor: era forta, gaudia de prestigi i controlava la majoria de governs del continent. Un total de dotze països dels quinze que aleshores tenia la Unió Europea eren socialistes. Això, fins i tot, va portar el canceller alemany Gerhard Schröder i el primer ministre britànic Tony Blair a definir-se com "els nous radicals". Però avui els dies de glòria de la famosa *tercera via* semblen haver passat a una altra vida. Tant Schröder com Blair viuen apartats de la primera línia política, de la mateixa manera que també es mouen en un pla secundari Lionel Jospin i Giuliano Amato, que en aquell moment eren els caps de govern de França i d'Itàlia, dos dels principals països europeus on temps enrere el

La derrota de l'SPD a les eleccions federals alemanyes ha enfonsat encara més la socialdemocràcia europea. Igual que a França i al Regne Unit, a partir d'ara els socialistes alemanys es disposen a cercar un camí nou.

moviment socialista havia estat fort i poderós.

Paradoxalment, l'ocàs del socialisme va començar als països escandinaus, on històricament l'esquerra ha estat tot un referent en el terreny social. A les eleccions parlamentàries de Dinamarca de l'any 2001, el Partit Liberal, encapçalat per l'actual secretari general de l'OTAN, Anders Fogh Rasmussen, va derrotar els so-

cialdemòcrates, que tenien el poder des del 1929. Els anys següents, els governs de Suècia i Finlàndia, igualment com els de Grècia i els Països Baixos, van anar caient també a mans dels conservadors. A hores d'ara, els socialistes només governen al Regne Unit, amb unes enquestes totalment desfavorables; a Espanya i Portugal, tot i que en minoria; i en coalició en alguns altres països, com ara Àustria o

bé als Països Baixos, on van tornar al govern el 2006.

El cas espanyol és, tanmateix, del tot especial, perquè a l'inici d'aquest decenni, quan Europa era tenyida del roig socialista, a Madrid hi governava el Partit Popular de José Maria Aznar. Ara, en canvi, quan els europeus es giren d'esquena a l'esquerra i fan el tomb cap al conservadorisme, Espanya torna a ser governada pels socialistes.

Un cas a banda el constitueix també Noruega, un país que no forma part de la Unió Europea. El primer ministre socialdemòcrata, Jens Stoltenberg, va aconseguir de ser reelegit a mitjan mes de setembre gràcies, sobretot, al fet que Noruega ha estat gairebé l'únic país europeu que ha pogut esquivar la crisi econòmica mundial amb solvència. Val a dir també que en el moment de tancar aquesta edició els sondatges indicaven que el moviment socialista de Giorgios Papandreu tenia possibilitats de desbancar la dreta a Grècia, a les eleccions de diumenge passat. Sigui com vulgui, la davallada socialista sembla que encara no ha tocat fons, sobretot si es té en compte la derrota històrica que els partits socialdemòcrates van patir a les eleccions europees del mes de juny passat i que els ha deixats amb només una quarta part del total d'escons del Parlament Europeu.

Cap a la refundació. La desfeta de l'SPD alemany a les eleccions federals del 27 de setembre, que ha comportat el trencament de la coalició de govern que formaven amb la CDU d'Angela Merkel, ha estat especialment dura, perquè implica la sortida del govern dels socialistes en un país que és considerat el principal motor d'Europa. Tanmateix, les llums d'alarma es van encendre a França ja fa anys, a les eleccions legislatives del 2002, quan la derrota de François Hollande —que substituïa el retirat Lionel Jospin— va apartar els socialistes del govern i va posar fi al règim de cohabitació amb el president conservador Jacques Chirac. D'aleshores ençà, enmig d'una davallada vertiginosa, el socialisme francès s'ha mostrat incapaç de presentar cap alternativa consistent que pugui encarar-se a l'actual president,

Nicolas Sarkozy, que substituï Chirac l'any 2007.

Així, els resultats tan magres que els socialistes francesos van obtenir a les eleccions europees el més de juny passat —només un 16,5% dels vots i la pèrdua de més de la meitat dels escons— han accentuat la divisió dins el partit, de manera que durant els darrers mesos nombrosos membres de la direcció han demanat que s'organitzin unes primàries per tal d'escollir un nou lideratge amb vista a les eleccions presidencials del 2012. Un dels partidaris més fermes de la refundació del socialisme és Olivier Ferrand, antic conseller de Lionel Jospin i avui dia president de la fundació Terra Nova, un dels laboratoris d'idees més importants de l'esquerra francesa. “La idea socialdemòcrata de l'estat-providència establert després del 1945 s'ofega. Per tornar a engegar-la hem de treballar per una refundació profunda i adaptar-la a unes condicions històriques noves”, deia Ferrand en una entrevista recent al diari *Le Monde*.

D'una manera semblant, el laborisme britànic viu en hores baixes, lluny de l'època daurada de Tony Blair, que fou primer ministre del 1997 al 2007. El seu substitut, l'actual *premier* Gordon Brown, apareix a les enquestes molt més avall que el rival principal, el conservador David Cameron. Fins i tot, a les eleccions previstes el 2010, els laboristes podrien quedar relegats a la tercera posició, darrere els liberals. Una enquesta recent, feta pública per la BBC, indicava que el 41% dels britànics pensa que els Partit Laborista no té cap possibilitat de guanyar les eleccions amb Brown al capdavant, i el 48% opina que té poques opcions. En resum, només un 11% dels entrevistats creu que Brown és el candidat ideal dels laboristes.

La davallada laborista es va fer evident a les eleccions europees del mes de juny, en què el partit de Gordon Brown només va recollir el 16% dels vots. El declivi de Brown va continuar a la seva terra natal, Escòcia, i en concret a la circumscripció de

HOTEL * *

TRAMONTANA

Passeig Marítim Ferrandis Salvador, 6
Tels. 964 30 03 00 - 964 21 37 42
Fax 964 30 46 21

12560 BENICÀSSIM
(Castelló)

Enfront de la Platja
de Torre Sant Vicent

BANDERA
BLAVA
D'EUROPA

La primera secretària del Partit Socialista francès, Martine Aubry, durant la intervenció al congrés que el partit va dur a terme a la universitat d'estiu de La Rochelle aquest estiu.

Glasgow Est, un dels feus tradicionals de l'esquerra, on havien guanyat ininterrompudament des del 1922. Doncs bé, a les darreres eleccions parcials, a final de juliol, la candidata laborista, Margaret Curran, hi va perdre gairebé un 20% dels vots, enfront del candidat del Partit Nacional Escocès, que es va endur la victòria.

Aquestes perspectives electorals tan negatives sens dubte van contribuir a escalfar l'ambient amb vista al congrés anual que el Partit Laborista va dur a terme a Brighton la setmana passada. Poc abans de començar, el ministre d'Economia britànic, Alistair Darling, feia unes declaracions contundents en una entrevista publicada per l'*Observer*, l'edició dominical del diari *The Guardian*. Darling hi comparava el laborisme amb un equip de futbol que havia perdut les ganes de lluitar i acusava els dirigents, incloent-hi el primer ministre i ell mateix, de no fer prou per contrarestar l'avantatge dels conservadors a les enquestes. Les declaracions del ministre d'Economia van ser respostes durant el congrés laborista per Gordon Brown, que negà que el partit hagués perdut les ganes de lluitar. Això no obstant, tot i afirmar que el país va sortir de la crisi econòmica gràcies a l'acció de govern, el primer ministre britànic va reconèixer que cal que el govern "demostrï que també lluita pel futur".

Un nou lideratge. La crisi de la socialdemocràcia a França i al Regne Unit ha tingut continuïtat a Alemanya, arran de la desfeta de l'SPD a les eleccions federals del 27 de setembre proppassat. Val a dir que ja feia mesos que les enquestes indicaven una davallada considerable del partit que dirigeixen Franz Müntefering i Frank-Walter Steinmeier. Un advertiment, dins el món germànic, va arribar arran de les eleccions a Àustria ara fa un any, en què Werner Faymann, president de l'SPO, el partit socialdemòcrata austríac, va obtenir el pitjor resultat d'aquesta formació després de la Segona Guerra Mundial i es va trobar obligat a formar un govern de coalició per continuar al poder.

Gairebé de forma mimètica, els socialistes alemanys també acaben d'obtenir la pitjor desfeta des del 1945, amb només un 23% dels vots; una derrota que ha posat fi a onze anys de presència de la socialdemocràcia alemanya al govern, des del 1998, quan Gerhard Schröder pujà al poder. De fet, el declivi de l'SPD va començar tan bon punt Schröder va perdre les eleccions de l'any 2005 contra l'actual cancellera, Angela Merkel, líder de la CDU, el partit cristiano-demòcrata alemany. Sigui com sigui, els resultats desastrosos en aquestes eleccions han obert el

debat successor dins l'SPD. El president Müntefering va anunciar que presentaria la renúncia, mentre que Steinmeier, fins ara sots-canceller al govern de coalició amb Angela Merkel, va mostrar-se disposat a convertir-se en el líder de l'oposició, i renuncià, però, a optar a la presidència del partit. Algunes organitzacions regionals de l'SPD, com per exemple la de Berlín, ja han pres posició a favor d'un relleu complet en el lideratge de l'SPD i que Müntefering, Steinmeier i, fins i tot, Peer Steinbrück, ministre d'Economia en la coalició de govern anterior, siguin substituïts.

En el cas alemany, hi ha nombroses raons que expliquen la derrota socialista. La principal, de segur, ha estat la poca motivació dels votants socialistes, com ho demostra el fet que l'SPD ha obtingut sis milions menys de vots que a les eleccions anteriors. Un dels factors determinants ha estat que l'SPD no ha sabut explotar prou bé la presència de soldats alemanys a l'Afganistan, tot i que a ningú no li passa per alt que li ha fet molt de mal el bon resultat de l'Esquerra, el partit coliderat per Oskar Lafontaine, antic president de l'SPD, que va plegar el 2005 per fundar un partit nou. De tota manera, els errors de l'SPD es remunten a l'època en què Schröder era el canceller i, en concret, a la famosa Agenda 2010, un pla per a reformar el mercat laboral i l'estat del benestar que va esdevenir molt impopular i va ser considerat com una traïció als valors tradicionals de la socialdemocràcia que defensava l'SPD. Això mateix, de fet, ha passat al Regne Unit, amb els laboristes i amb la desregulació dels mercats financers que va impulsar Tony Blair. Si, en general, els darrers deu anys la socialdemocràcia ha flirtejat amb mesures acostades al capitalisme més extrem, els partits conservadors han optat per vendre un missatge de centrisme que, pel que indica el color blau del mapa d'Europa avui dia, els ha donat molt més bon resultat. D'aquí ve que els partidaris de la refundació del socialisme reclamin un tomb a l'esquerra i una tornada als valors tradicionals d'aquest moviment.

Xevi Camprubi